

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

OSTRAVA

Inspekční zpráva

Základní škola Velké Heraltice, okres Opava

Školní 228, 747 75 Velké Heraltice

Identifikátor školy: 600142965

Zřizovatel: Obec Velké Heraltice, OÚ Velké Heraltice, Opavská ul., PSČ 747 75

Školský úřad Opava, Březinova 6, PSČ 746 01

Termín konání orientační inspekce: 15. - 18. únor 2000

Čj.	141 615/00-11139
Signatura	on5ct110

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Škola vyučuje podle vzdělávacího programu Základní škola schváleného MŠMT ČR pod čj. 16 847/96-2. Úplná základní škola má devět ročníků s devíti třídami. Celkem ji navštěvuje 173 žáků, z nichž 77 dojíždí z šesti okolních obcí.

V průběhu orientační inspekce byla sledována výuka předmětů český jazyk a matematika.

Kvalita výuky sledovaných předmětů byla hodnocena z hlediska plánování, podmínek, organizace, forem a metod výuky, motivace, hodnocení, interakce a komunikace.

Podmínky výuky sledovaných předmětů

Výuka na prvním stupni je ve třech případech zajištěna vyučujícími s odbornou a pedagogickou způsobilostí (I., III., IV. třída), v jednom případě vyučuje sledované předměty vyučující s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro 2. stupeň základní školy (V. třída) a v jednom případě (ve II. třídě) vyučuje sledované předměty vyučující se středoškolským vzděláním (SPgŠ), která si však v současné době doplňuje potřebnou kvalifikaci dálkovým studiem na vysoké škole. Ve všech ročnících druhého stupně vyučují český jazyk a matematiku vyučující s odbornou i pedagogickou způsobilostí. Z celkového počtu 59 hodin českého jazyka týdně odučených na obou stupních školy je kvalifikovaně vyučováno 71,2 %, v matematice z celkového počtu 40 hodin je kvalifikovaně vyučováno 75 %.

Všechny sledované hodiny probíhaly v kmenových třídách. Odborné učebny pro sledované předměty na škole nejsou. Třídy zejména na prvním stupni působí velmi pěkným estetickým dojmem, jsou dostatečně čisté, teplé, světelné podmínky jsou vyhovující. Učební pomůcky jsou vhodně voleny, řadu z nich si vyučující připravují sami (tematicky připravené tabule, kartičky se slovy, písmeny, slabikami, příklady, obrazový materiál, nakopírovaná doplňovací cvičení). K dispozici je také doplňková literatura ze školní knihovny, fondy však obsahují více publikací pro výuku na prvním stupni. Používané učebnice (v současné době jsou vybudovány ucelené řady) jsou v souladu se seznamem platných učebnic vydaným MŠMT ČR pro školní rok 1999/2000. V žádné z hospitovaných hodin nebyla použita didaktická technika.

Personální podmínky sledovaných předmětů jsou hodnoceny jako velmi dobré, přestože není možno plně zajistit odbornost výuky. Tento stav však nemá vliv na její úroveň. Materiální podmínky umožňují škole plnit zvolený vzdělávací program a jsou hodnoceny jako velmi dobré. Prostředí tříd je hodnoceno jako velmi dobré. Při organizaci výuky jsou dodržovány psychohygienické zásady.

Celkově jsou podmínky výuky hodnoceny jako velmi dobré.

Český jazyk

Sledovaný předmět je vyučován ve všech ročnících prvního i druhého stupně v souladu s deklarováním učebním plánem. Na prvním stupni je časová dotace jednotlivých specifických složek vhodně volena vyučujícími dle potřeby, na druhém stupni je nejvíce dotována jazyková složka (dvě hodiny týdně) literární výchově a stylistice je věnováno po jedné vyučovací hodině. Učivo všech ročníků je rozčleněno do časově tematických plánů, ty jsou vyučujícími kvalitně zpracovány.

Hodiny českého jazyka jsou začleněny do rozvrhu vyučovacích hodin v souladu se zásadami duševní hygieny. Vhodně jsou využívány zejména v ročnících nižšího stupně uvolňovací cviky a relaxační techniky, vyučující dbají na správné dodržování hygienických návyků při čtení a psaní žáků.

Organizace hodin je účelná, vyučující řídí výuku promyšleně. Použité metody a formy jsou efektivní s převahou frontálního způsobu výuky. Samostatné činnosti žáků vyšších ročníků především při práci s textem vedly žáky k aktivnímu vyhledávání informací, ti je však ve vlastních stylistických cvičeních neuměli plně využít.

V navštívených hodinách byli žáci aktivováni vstupními motivačními metodami. Velmi často byly uplatňovány mezipředmětové vztahy zejména v hodinách na nižším stupni. V hodnocení žáků převažovalo okamžité pozitivní hodnocení výkonu jednotlivců, klasifikace odpovídala výkonu žáka a téměř vždy byla vyučujícím zdůvodněna. Při zadávání samostatné školní práce i domácích úkolů byla respektována zásada přiměřenosti, vyučující ověřovali pochopení zadávaných úkolů. Analýza chyb byla v hodinách mluvnice prováděna vždy bezprostředně po ukončení ústního či písemného žakovského projevu. Při kontrole žakovské dokumentace bylo zjištěno, že žakovské práce jsou vyučujícími pravidelně kontrolovány a opravovány, žáci však nejsou důsledně vedeni k uvědomělé práci s chybou.

V oblasti interakce a komunikace byla vyučujícími i žáky respektována pravidla jednání. Komunikace byla založena na vzájemné důvěře s respektováním osobnosti žáka. V některých vyučovacích hodinách byl dán žákům prostor pro rozvoj žakovských komunikativních dovedností, ty byly vzhledem k jejich věku na žádoucí úrovni. Komunikace vyučujících především kvalita jejich vyjadřování byla ve všech navštívených hodinách velmi dobrá. Kázeňské problémy nebyly v průběhu inspekce zaznamenány.

Na základě uvedených skutečností je výuka českého jazyka na škole hodnocena jako velmi dobrá.

Matematika

Kontrolou zápisů v třídních knihách, časově tematických plánů vyučujících a přímým pozorováním ve vyučovacích hodinách byl zjištěn soulad s učebními osnovami. Téma hodin bylo voleno tak, že byla dodržena návaznost matematického vzdělávání s přihlédnutím k dosavadním znalostem a dovednostem žáků. Získávané znalosti a dovednosti odpovídaly standardu vzdělávání.

Zvolené metody byly v souladu se stanovenými cíli vyučovacích hodin a odpovídaly aktuálnímu složení tříd. Pouze v jednom případě využití jednoho stylu práce téměř po celou vyučovací hodinu mělo za následek menší soustředění žáků a částečný nezájem o činnost ve třídě. Většina hodin na prvním stupni byla víceohniskových. Bylo využito frontální práce, práce ve skupinách i individuálních činností s vhodným využitím souborů karet s příkladovým materiálem, početních úkolů připravených na tabuli, počítadel atd. Veškeré činnosti však byly zaměřeny na pamětné nebo písemné numerické počítání. S výjimkou jedné vyučovací hodiny chyběly aplikace zvládnutého učiva do slovních úloh. Na druhém stupni převládala frontální způsob výuky s využitím připravených tabelárních pomůcek a přípravy na tabuli. Ve všech vyučovacích hodinách následovalo po samostatné práci žáků vyhodnocení a práce s chybou. Pokyny pro činnost žáků byly jasné a srozumitelné. Ze strany vyučujících však nebyla v některých vyučovacích hodinách vždy dodržována přesná odborná terminologie. Probírané učivo navazovalo na ověřené znalosti z minulých vyučovacích hodin. Téměř ve všech vyučovacích hodinách měli žáci možnost volby individuálního tempa, zejména v částech zaměřených na procvičování a upevňování znalostí. Práce s učebnicemi, učebními texty a pomůckami směřovala k maximálnímu pochopení probírané látky. Bylo využíváno vlastních zkušeností žáků. Možnost volby alternativních způsobů řešení daných úkolů u žáků vyšších ročníků nebyla z jejich strany využívána a spíše se drželi zavedených algoritmů. V organizaci vyučovacích hodin v nižších ročnících bylo pamatováno i na relaxaci žáků zařazováním her a soutěží.

Vhodné slovní hodnocení a klasifikace měly další motivující účinky. U mladších žáků se projevovala přirozená soutěživost a zájem o práci. Stanovené cíle byly většinou splněny. Žáci si vytvořili základní matematické představy a spoje. Úroveň grafických prací žáků je na velmi dobré úrovni. Práce jsou pravidelně kontrolovány a hodnoceny. Kontrolou žákovských knížek byla zjištěna dostatečná informovanost rodičů o výkonech jejich dětí.

Vztah vyučujících k žákům je vstřícný a kamarádský. Jsou vytvářeny příznivé podmínky důvěry a spolupráce. Je dán prostor pro komunikaci a vlastní názory žáků, ti jej však nedokáží plně využít, raději se nechávají vést. Po stránce výchovné byly hodiny velmi dobře zvládnuty, vyučující nemuseli řešit výchovné problémy.

Získané znalosti a dovednosti uplatňují žáci v soutěžích. V rámci školních kol umožňuje škola co nejširší zapojení žáků.

Celkově je výuka matematiky hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání

Plánovací činnost vyučujících je promyšlená, je v souladu s osnovami zvoleného vzdělávacího programu a zpracovanými časově tematickými plány. Výuka probíhá ve standardně vybavených třídách. Učební pomůcky jsou využívány ve větší míře u mladších žáků. Zvolené formy a metody práce podporují zájem žáků o výuku a spolu s využíváním průběžné motivace aktivizují žáky. Hodnocení má slovní i klasifikační charakter se zdůvodněním podstatných kladů a nedostatků. Komunikativní schopnosti odpovídají věku žáků. Učitelé mají přirozenou autoritu a respektují osobnost žáka.

Celkově je kvalita vzdělávání hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Škola nemá zpracované dlouhodobé koncepční záměry. Z rozhovoru s ředitelkou vyplynulo, že se zaměřuje na celkové zvýšení úrovně školy v celé její šíři v rámci personálních a materiálních možností s přihlédnutím k sociodemografickým a regionálním podmínkám. Jako priority jsou stanoveny úkoly v oblasti co nejširšího zapojení žáků do mimovyučovacíh aktivit a uplatnění jejich znalostí a dovedností v soutěžích.

Vedení školy má písemně zpracovaný roční plán, který je strukturovaný a zahrnuje všechny oblasti výchovně vzdělávací činnosti a organizace školního roku. Jeho náplň nevychází z hlubší analýzy minulého školního roku, spíše navazuje na hodnocení plnění úkolů předešlého školního roku provedeného na závěrečné pedagogické radě a výroční zprávu o činnosti školy za uplynulý školní rok. Úkoly v oblasti vzdělávací a výchovné mají spíše deklarativní charakter. Některé jejich části jsou pak konkrétněji rozpracovány v dalších materiálech, např. Minimální preventivní program, Na vlastních nohou, Zdatné děti a další. V těchto oblastech dosahuje škola velmi výrazných úspěchů nejen v rámci okresu ale i celé republiky. V ostatních oblastech jsou úkoly konkrétně a jasně formulovány, je uvedena zodpovědnost jednotlivých pracovníků a termíny plnění. Pro operativnější řízení jsou vypracovány měsíční plány, které vycházejí z úkolů celoročního plánu a jsou doplněny o aktuální úkoly. Pracovníci školy se podílejí na plánovací činnosti svými náměty a připomínkami, které vycházejí z osobní angažovanosti v pořádání jednotlivých akcí.

Škola pracuje podle schváleného vzdělávacího programu Základní škola. Kvalitně zpracované

časově tematické plány vyučujících jsou v souladu osnovami zvoleného vzdělávacího programu. Odpovídají potřebám a zájmům žáků, využívají znalostí regionálních podmínek. Pro žáky se specifickými poruchami učení a chování vede škola předepsanou dokumentaci a má pro ně zpracované individuální vzdělávací plány, které vycházejí ze závěrů šetření jednotlivých žáků v pedagogicko psychologické poradně.

Škola reaguje na osobní zájmy žáků a požadavky rodičů vytvářením podmínek pro činnost zájmových útvarů (9 kroužků), zařazením volitelných předmětů (domácnost, informatika) a nepovinných předmětů (náboženství a zdravotní tělesná výchova).

Oblast plánování postihuje celou šíři činnosti školy a organizace školního roku. Vychází z konkrétních podmínek a možností. Je využíváno námětů a připomínek pracovníků a předmětových komisí. Celkově vytváří ucelený systém. Chybí pouze hlubší analýza výchozího stavu. Oblast plánování je hodnocena jako velmi dobrá.

Organizování

Organizace školy vychází z vlastního organizačního řádu, který je součástí plánu práce. V něm jsou zakotvena pravidla fungování z hlediska norem, popisu činností a instrukcí. Jsou deklarovány pravomoci a zodpovědnost pracovníků za určené oblasti. Běžný provoz se řídí řádem školy, který je zpracován v souladu s § 15 vyhlášky č. 291/1991 Sb.,

o základní škole, respektuje Pokyn MŠMT ČR k prevenci zneužívání návykových látek na školách a školských zařízeních a Pokyn náměstka ministra školství k působení škol a školských zařízení proti projevům rasismu, netolerance a xenofobie. Celkově má však charakter příkazů a zákazů. Nejsou zde zapracovaná práva žáků vycházející z dokumentu Úmluva o právech dítěte.

Vedení školy tvoří ředitelka a její zástupce. Jejich kompetence v jednotlivých oblastech řízení školy nejsou písemně stanoveny, vychází však z úzké spolupráce a osobních předpokladů k jednotlivým činnostem. Jako poradní orgán je ustanovena pedagogická rada, která se schází šestkrát ročně. Termíny konání s uvedením programu jsou zahrnuty v celoročním plánu práce. Zápis z těchto porad mají dobrou úroveň, obsahují relevantní údaje s jasně a konkrétně formulovanými závěry. Pravidelně jednou měsíčně jsou svolávány provozní porady, dle potřeby i častěji.

Další úkoly a zpětně podněty jsou přenášeny na metodické sdružení učitelů prvního stupně a čtyři předmětové komise sdružující příbuzné předměty. Tok informací je průběžný a ucelený. Roční i měsíční plány jsou vyvěšeny na informačních tabulích přístupných všem pracovníkům.

Kontrolou žákovských knížek byla zjištěna dostatečná informovanost rodičů o prospěchu a chování žáků. Komplexnější informace jsou podávány na třídních schůzkách. Rodičům jsou umožněny individuální návštěvy školy. K bližšímu kontaktu mezi školou a rodiči je využíváno Sdružení rodičů a přátel dětí školy, které pracuje velmi aktivně a samostatně. Prezentace školy na veřejnosti je velmi dobrá. Je zajišťována konáním velkého množství akcí v průběhu školního roku. Příspěvky ze života školy jsou zveřejňovány v Heraldických listech na jejichž vydávání se škola podílí a na vývěsce v obci. Škola vydává i svůj vlastní časopis Vokamrk, jehož některé části byly zveřejněny v celostátním časopisu Moderní vyučování.

Výroční zpráva školy je zpracovaná v souladu s § 17e odst. 2 a 3 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů a doplňků a z metodiky školského úřadu. V ní podávané informace jsou však spíše statistickým výčtem. Zpráva nemůže být přímým zdrojem sebehodnocení, neboť zde chybí vytyčení problémů.

Veškerá osobní data o pracovnících školy a žácích jsou zajištěna proti zneužití.

Organizace výchovně vzdělávací činnosti vychází ze zpracovaného organizačního řádu s jasně stanovenými kompetencemi jednotlivých pracovníků. Tok informací je obousměrný, plynulý a ucelený. Informovanost rodičů a veřejnosti je pravidelná. Celkově je oblast organizování hodnocena jako velmi dobrá.

Vedení a motivování pracovníků

Hlavním prvkem vedení pracovníků je zajištění jejich dobré informovanosti a jasné a přesné formulování závěrů z porad a pedagogických rad s následnou kontrolou plnění stanovených úkolů. Vzhledem k velikosti školy jsou zejména využívány prvky operativního řízení v rámci dohodnutých kompetencí členů vedení školy.

Písemnou formou jsou stanoveny požadavky na přidělování osobních příplatků a odměn pracovníků. Kritéria jsou veřejně známá a všem přístupná. Pravidelně dvakrát ročně je prováděno osobní jednání s každým pracovníkem, kde je vyhodnocováno jeho zapojení do činnosti školy a plnění stanovených úkolů. Do osobních příplatků směřuje většina nenárokových finančních prostředků. Odměny jsou přiznávány většinou za jednorázové akce a okamžitě vypláceny po jejich uskutečnění. V této oblasti je využívána zejména vlastní iniciativa zaměstnanců.

K dalšímu vzdělávání pracovníků jsou využívány metodické akce pořádané Střediskem vzdělávání pedagogů v Opavě, ale jsou využívány i nabídky jiných vzdělávacích organizací. Ze strany vyučujících je o toto vzdělávání zájem (účast na třiceti dvou akcích v uplynulém školním roce). Zájem nemůže však být plně uspokojen vzhledem k normativně přiděleným finančním prostředkům na tuto činnost.

Vedení školy věnuje velkou pozornost začínajícím učitelům.

Vedení pracovníků je promyšlené a účinné. Je vytvořen systém morálního a hmotného stimuluování pracovníků. Jasně stanovená pravidla odměňování s využitím iniciativy zaměstnanců jsou předpokladem úspěšného plnění úkolů.

Oblast vedení a motivování pracovníků je hodnocena jako vynikající.

Kontrolní mechanismy

Kontrolní činnost zahrnuje celou oblast provozu školy. Kontrolou předložené dokumentace bylo zjištěno průběžné plnění této činnosti. Škola má vypracovaný systém hodnocení činnosti v daném školním roce (přímé - operativní, plnění měsíčních úkolů, čtvrtletní hodnocení na pedagogických radách a celkové v závěru školního roku). Výsledky kontrolní činnosti jsou projednávány s pracovníky a na základě těchto hodnocení jsou přijímána opatření k nápravě zjištěných nedostatků. Na základě těchto zjištění jsou stanoveny závěry a z toho vyplývajícími úkoly pro další období.

Hospitační činnost, na které se podílí ředitelka školy i její zástupce, má vysokou frekvenci. Z hospitační činnosti jsou pořizovány zápisy, ve kterých jsou uváděny klady, nedostatky a doporučení pro další práci. Vedení školy zatím nemá vypracované vlastní srovnávací testy a nevyužívá ani testů jiných organizací.

K závěrům z kontrol orgánů státní správy a samosprávy jsou přijímána opatření k odstranění zjištěných nedostatků a doporučení. V této oblasti škola úzce spolupracuje se zřizovatelem a školským úřadem.

Kontrolní činnost je promyšlená a účinná. Jsou přijímána operativní opatření k odstraňování zjištěných nedostatků, která jsou projednávána se zodpovědnými pracovníky.

Oblast kontrolní činnosti hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení kvality řízení

Plánovací činnost zahrnuje všechny oblasti činnosti školy. Nevychází však z hlubší analýzy minulého období. Organizační struktura umožňuje uplatnění iniciativy všech zaměstnanců. Informace pro pracovníky, rodiče a veřejnost jsou podávány včas a v potřebném rozsahu. Tok informací je oboustranný a škola jej využívá ke zkvalitnění své činnosti. Jasně stanovená kritéria hodnocení mají motivační účinek. Kontrolní činnost je prováděna průběžně s odpovídajícími závěry pro další práci.

Celkově je kvalita řízení hodnocena jako velmi dobrá.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Povinná dokumentace školy dle § 38a odst. 1 písm. a) až k) zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol, ve znění pozdějších změn a doplňků,
- zařazení do sítě škol, č.j. 473/99-Z-45-00,
- zřizovací listina ze dne 14. 12. 1995,
- zahajovací výkaz školy,
- výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1998/99 a výroční zpráva o hospodaření za rok 1998,
- organizační řád školy, plán práce na školní rok 1999/2000,
- učební plány tříd vzdělávacího programu Základní škola,
- osnovy a časově tematické plány hospitovaných předmětů,
- hospitační záznamy vedení školy,
- podklady o zjištěných skutečnostech a hospitační záznamy inspektorů,
- grafické práce žáků.

ZÁVĚR

Klady

- Odborné a pedagogické řízení je funkční, jsou jasně stanovena pravidla kompetencí jednotlivých pracovníků,
- vysoká motivace pracovníků školy, zejména v oblasti mimovyučovacích aktivit s vynikajícími výsledky v rámci okresu i celé republiky,
- prezentace činnosti školy v regionálním i celostátním tisku.

Nedostatky

- Nebylo zjištěno porušování obecně závazných právních předpisů.

Doporučení

- Zapracovat do řádu školy práva žáků vycházející z dokumentu Úmluva o právech dítěte,
- provádět hlubší analýzu činnosti školy za uplynulý školní rok a z ní vycházet při stanovování dalších úkolů.

Celkově je kvalita vzdělávání a řízení hodnocena jako velmi dobrá.

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu jsou školou efektivně využívány z hlediska účelu jejich poskytnutí a plnění zvoleného vzdělávacího programu. V rámci inspekční činnosti nebylo zjištěno jejich zneužívání.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Ivan Tuček	Mgr. Ivan Tuček v.r.
Členové týmu	Mgr. Olga Grossmannová	Mgr. Olga Grossmannová v.r.

V Bruntále dne 29. února 2000

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 13. března 2000

Razítko

Ředitelka školy	Podpis
Mgr. Pavla Kuzníková	Mgr. Pavla Kuzníková v.r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Dobrý	<i>Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Ještě vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Opava	23. března 2000	141 647/00-11139
Zřizovatel: Obec Velké Heraltice, , Opavská ul., PSČ 747 75	23. března 2000	141 648/00-11139

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Bez připomínek ředitelky školy